

İlgili Kanun / Madde
6100 S. HMK/307

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2021/4920
Karar No. 2021/9216
Tarihi: 18.05.2021

- FERAGAT
- DAVADAN FERAGATIN KESİN HÜKÜM GİBİ SONUÇ DOĞURACAĞI
- FERAGATIN KAYITSIZ ŞARTSIZ OLMASI GEREKTİĞİ
- ŞARTA BAĞLI FERAGATIN GEÇERSİZ OLACAĞI
- HAKTAN FERAGAT
- SULH SÖZLEŞMESİ
- DAVA DIŞI KONULARIN SULHE KONU YAPILABİLECEĞİ
- SULH 'UN ŞARTA BAĞLI YAPILABİLECEĞİ
- SULH 'UN DAVAYI SONA ERDİRECEĞİ VE KESİN HÜKÜM GİBİ SONUÇ DOĞURACAĞI

ÖZETİ: Davadan feragat, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 307 ve devamı maddeleri uyarınca davayı sonuçlandıran usulü bir işlem olup, kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurduğu belirtilmiştir. Davadan feragat davacının açmış olduğu davadaki sonucundan kısmen veya tamamen vazgeçmesidir. Feragat hüküm kesinleşinceye kadar her aşamada yapılabilir. Feragat kayıtsız şartsız olmalıdır. Şarta bağlı feragat geçerli değildir. Feragat kesin hükmün sonuçlarını doğurur ve davacı feragatten dönemez. Bu karara karşı sadece usul hukuku kurullarına aykırılık sebebiyle kanun yoluna başvurulabilir

Diğer taraftan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu 313. madde ve devamındaki hükümlere göre; Sulh, görülmekte olan bir davada, tarafların aralarındaki uyuşmazlığı kısmen veya tamamen sona erdirmek amacıyla, mahkeme huzurunda yapmış oldukları bir sözleşmedir. Sulh, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri uyuşmazlıkları konu alan davalarda yapılabilir. Dava konusunun dışında kalan hususlar da sulhun kapsamına dâhil edilebilir. Sulh, şarta bağlı olarak da yapılabilir. Yine 314. maddeye göre Sulh, hüküm kesinleşinceye kadar her zaman yapılabilir. Sulhun etkisine gelince; Sulh, ilgili bulunduğu davayı sona erdirir ve kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurur. Mahkeme, taraflar sulhe göre karar verilmesini isterlerse, sulh sözleşmesine göre; sulhe göre karar verilmesini istemezlerse, karar verilmesine yer olmadığına karar vermektedir.

Davacının haktan feragat anlamında iradesinin mevcut olmadığı anlaşılmaktadır. Zira davacı vekilince İstanbul Anadolu 7. İş Mahkemesinin 2017/238 esas sayılı dosyasına ibraz edilen 30/04/2018 tarihli dilekçede taraflar arasında münakit ve sulh sözleşmesi niteliğindeki “ibraname/muvafakatname” başlıklı protokole atıf yapılmak suretiyle davadan feragat edildiği beyan edilmiştir. Söz konusu 30/04/2018 tarihli protokol hükümlerinde ise davalı tarafından hakkın ödeneceği taahhüt edilmiş olup, davalı vekili de cevap dilekçesinde protokol hükümlerine göre bir kısım ödemelerin yapıldığı yönünde savunmada bulunmuştur. Bu itibarla Mahkemece yapılacak iş, taraflar arasında yapılan ve sulh sözleşmesi niteliğindeki protokol hükümleri bir değerlendirmeye tabi tutularak karar vermektir. Bu hususta tarafların delilleri toplanıp sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken kesin hüküm nedeniyle dava şartı yokluğundan davanın reddine karar verilmiş olması hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizden incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, müvekkilinin davalı işyerinden işçilik alacaklarının tahsili için İstanbul Anadolu 7. İş Mahkemesinin 2017/238 esas sayılı dosyası ile dava açtığını ancak davalı şirket sahibinin davacıyı 30/04/2018 tarihli ibraname/muvafakatname başlıklı sözleşmeyi imzalaması konusunda ve ödeme yapacağı vaadiyle ikna ettiğini, bunun üzerine İstanbul Anadolu 7. İş Mahkemesinin 2017/238 esas sayılı dosyasından feragat edildiğini ancak davalı tarafın ödeme yapmadığını, bunun üzerine davalı taraf aleyhine İstanbul Anadolu 6. İcra Müdürlüğünün 2019/35376 esas sayılı dosyasıyla ilamsız takip başlatıldığını, davalının bu takibe itiraz ederek durdurduğunu ve itirazın hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek, İstanbul Anadolu 6. İcra Müdürlüğünün 2019/35376 esas sayılı dosyasına yapılmış olan itirazın iptali ile takibinin devamına ve davalı taraf aleyhine alacağın %20'sinden aşağı olmamak üzere icra inkar tazminatına hükmedilmesini istemiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, davacının İstanbul Anadolu 7. İş Mahkemesinin 2017/238 esas sayılı dosyasından feragat ettiğini, müvekkili şirket sahibi ile davacı arasında 30.04.2019 tarihli protokol imzalandığını, işbu protokolden sonra davacıya 131.000,00 TL ve davacı vekiline 52.460,00 TL olmak üzere toplam 183.460,00 TL ödeme yapıldığını, davacının açmış olduğu takibin kötü niyetli olduğunu savunarak, davanın reddini istemiştir.

İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

İlk Derece Mahkemesince, "...Somut olayda davacının talebi, birebir İstanbul Anadolu 7. İş Mahkemesi 2017/238 esas-2018/160 karar sayılı dosyasından talep etmiş olduğu talebi ile aynıdır. Zira icra takibinde bu dosyadaki bilirkişi raporu ile belirlenen işçilik alacaklarını talep etmiştir. Davamızdaki talep konuları ile aynı olan İstanbul Anadolu 7. İş Mahkemesinin 2017/238 esas sayılı dosyası 03/05/2018 tarihinde karara çıkmış ve 19/06/2018 tarihinde kesinleşmiştir. Bu dosyadan verilen karar feragat nedeniyle red olsa da mahkememizdeki talep konusu ile aynı olması ve Hukuk Muhakemeleri Kanununun madde 114/1-i bendi gereği kesin hükme bağlanmış olması nedeniyle, mahkememizde görülen dava için kesin hüküm dava şartına aykırılık arz etmektedir. Ayrıca davacı tarafından İstanbul Anadolu 7. İş Mahkemesinde aynı taleplere dayalı görülen davadaki feragat dilekçesi incelenmiş olup herhangi bir fazlaya ilişkin hakkın saklı tutulmadığı da anlaşılmıştır. Davacı taraf Anadolu 7. İş Mahkemesi'nde görülen davadaki taleplerini aynen mahkememizden de talep etmektedir. Bu sonuca icra takibine konu yaptığı taleplerinin, İstanbul Anadolu 7.

İş Mahkemesi'nin bilirkişi raporu ile belirlenen talepler olması nedeniyle verilmiştir. Mahkememizde yeni veya farklı bir talebi dava konusu yapmamıştır. Bu nedenle Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun madde 114/1-1'de açıkça belirtildiği üzere; aynı davanın daha önceden kesin hükme bağlanmamış olması dava şartına aykırılık nedeniyle davanın usulden reddine dair aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.” gerekçesiyle davanın dava şartı yokluğundan reddine karar verilmiştir.

İstinaf başvurusu:

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı, davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesince, davacı vekilinin istinaf başvurusunun Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b-1 maddesi gereğince esastan reddine karar verilmiştir.

Temyiz başvurusu:

Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.

Gerekçe:

Taraflar arasındaki uyuşmazlık, İstanbul Anadolu 7. İş Mahkemesinin 2017/238 esas sayılı dosyasında verilen feragat nedeniyle red kararının, işbu dosya bakımından kesin hükmün sonuçlarını doğurup doğurmayacağı noktasında toplanmaktadır.

Davadan feragat, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 307 ve devamı maddeleri uyarınca davayı sonuçlandıran usulü bir işlem olup, kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurduğu belirtilmiştir. Davadan feragat davacının açmış olduğu davadaki sonucundan kısmen veya tamamen vazgeçmesidir. Feragat hüküm kesinleşinceye kadar her aşamada yapılabilir. Feragat kayıtsız şartsız olmalıdır. Şarta bağlı feragat geçerli değildir. Feragat kesin hükmün sonuçlarını doğurur ve davacı feragatten dönemez. Bu karara karşı sadece usul hukuku kurullarına aykırılık sebebiyle kanun yoluna başvurulabilir. İrade bozukluğu hallerinde feragatin iptali istenebilir. Feragatin hata, hile, ikrah sebebiyle geçersiz olduğu aynı davada veya feragatin feshi için açılacak ayrı bir davada ileri sürülebilir. Feragat sebebiyle davanın reddedilmesi halinde aynı hakka ilişkin yeniden dava açılmaz. Açılan davanın kesin hüküm sebebiyle reddedilmesi gerekir. Dava konusu haktan vazgeçildikten sonra dava derdest iken yeniden aynı konuda dava açılması da mümkün değildir. Davacının davasından feragat etmesinin sonucu bu sebeple önemli olduğundan, davacının beyanından, gerçek amacının açılan davadan feragat etmek olduğunun açıkça anlaşılması gerekir.

Diğer taraftan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu 313. madde ve devamındaki hükümlere göre; Sulh, görülmekte olan bir davada, tarafların aralarındaki uyuşmazlığı kısmen veya tamamen sona erdirmek amacıyla, mahkeme huzurunda yapmış oldukları bir sözleşmedir. Sulh, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri uyuşmazlıkları konu alan davalarda yapılabilir.

Dava konusunun dışında kalan hususlar da sulhun kapsamına dâhil edilebilir. Sulh, şarta bağlı olarak da yapılabilir. Yine 314. maddeye göre Sulh, hüküm kesinleşinceye kadar her zaman yapılabilir. Sulhun etkisine gelince; Sulh, ilgili bulunduğu davayı sona erdirir ve kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurur. Mahkeme, taraflar sulhe göre karar verilmesini isterlerse, sulh sözleşmesine göre; sulhe göre karar verilmesini istemezlerse, karar verilmesine yer olmadığına karar vermektedir.

6100 sayılı Kanun'un 114. maddesinde "Aynı davanın, daha önceden kesin hükme bağlanmamış olması" hususu dava şartları arasında belirtilmiş olup, böyle bir durumun varlığı söz konusu olduğunda Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 115. maddesi gereğince davanın usulden reddine karar verilmesi gerekmektedir.

Somut olayda, davacı tarafından İstanbul Anadolu 7. İş Mahkemesinin 2017/238 esas sayılı dosyası ile bir kısım işçilik alacağı talepli dava açılmış, bilirkişi raporunun sunulması ve davanın ıslah edilmesinden sonra davacı vekilince dosyaya ibraz edilen 30/04/2018 tarihli dilekçe ile yargılama sırasında davalı ile yapılan protokol gereği ve görülen lüzüm üzerine davadan feragat edildiği beyan edilmiş, aynı hususlar davacı vekili tarafından 03/05/2018 tarihli celsede de tekraren belirtilmiştir. Bunun üzerine İstanbul Anadolu 7. İş Mahkemesince davanın feragat nedeniyle reddine karar verilmiş ve dosya taraflarca istinaf edilmeyerek kesinleşmiştir. Daha sonra davacı vekili tarafından bu davadaki 16/03/2018 tarihli bilirkişi raporu esas alınarak dava dosyasında talep edilen alacaklar ile ilgili İstanbul Anadolu 6. İcra Müdürlüğü'nün 2019/35376 esas sayılı dosyasıyla ilamsız icra takibi başlatılmış ve davalının borca itiraz etmesi üzerine temyiz incelemesine konu işbu itirazın iptali davası açılmıştır. Söz konusu itirazın iptali davasında Mahkemece, İstanbul Anadolu 7. İş Mahkemesinin 2017/238 esas sayılı dosyasındaki talepler ile aynı olması ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun madde 14/1-i bendi gereği kesin hükme bağlanmış olması nedeniyle davanın dava şartı yokluğundan reddine dair karar verilmiş ise de; davacının haktan feragat anlamında iradesinin mevcut olmadığı anlaşılmaktadır. Zira davacı vekilince İstanbul Anadolu 7. İş Mahkemesinin 2017/238 esas sayılı dosyasına ibraz edilen 30/04/2018 tarihli dilekçede taraflar arasında münakit ve sulh sözleşmesi niteliğindeki "ibraname/muvafakatname" başlıklı protokole atıf yapılmak suretiyle davadan feragat edildiği beyan edilmiştir. Söz konusu 30/04/2018 tarihli protokol hükümlerinde ise davalı tarafından hakkın ödeneceği taahhüt edilmiş olup, davalı vekili de cevap dilekçesinde protokol hükümlerine göre bir kısım ödemelerin yapıldığı yönünde savunmada bulunmuştur. Bu itibarla Mahkemece yapılacak iş, taraflar arasında yapılan ve sulh sözleşmesi niteliğindeki protokol hükümleri bir değerlendirmeye tabi tutularak karar vermektir. Bu hususta tarafların delilleri toplanıp sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken kesin hüküm nedeniyle dava şartı yokluğundan davanın reddine karar verilmiş olması hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

Sonuç:

Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararının ve bu karara karşı istinaf başvurusunu esastan reddeden Bölge Adliye Mahkemesi kararının, yukarıda yazılı sebepten dolayı **BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA**, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin ise kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 18/05/2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.